

KSK-notat nr.: 15/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Bekk og Strøm AS/Pikstein kraftverk		
Fylke/kommune:	Tromsø/Troms		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Solveig Silset Berg	Sign.:	
Dato:	12 APR 2013		
Vår ref.:	NVE 200805083-33 35		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til bygging av Pikstein kraftverk i Tromsø kommune, Troms fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	9
Tilleggsuttalelser	12
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	16
NVEs vurdering	19
NVEs konklusjon	24

Sammendrag

Pikstein Kraft (SUS) har søkt etter vannressursloven § 8 om tillatelse til bygging av Pikstein kraftverk i Tromsø kommune i Troms. Kraftverket vil ha inntak ca. på kote 318, utløp på kote 10 og vil utnytte et fall på 308 meter. Det vil ha en maksimal slukeevne på 880 l/s, en maksimal installert effekt på 2,1 MW og få en årlig produksjon på 5,5 GWh etter de fremlagte planer. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Søknaden har vært på høring og NVE har mottatt følgende høringsuttalelser:

Tromsø kommune har kommet med en administrativ uttalelse hvor de i utgangspunktet ønsker en utsettelse av konsesjonsbehandlingen inntil det foreligger en samlet plan for småkraftverk i

kommunen. De har imidlertid kommet med noen synspunkter på søknaden. **Fylkesmannen i Troms (FM)** fraråder ikke konsesjon, men påpeker at det har vært en stor økning i småkraftsøknader i Troms og anbefaler at sakene blir vurdert på en mer samlet måte. På bakgrunn av omfattende inngrep i Ramfjorden anbefaler FM at det gjennomføres en helhetlig landskapsanalyse for Ramfjorden. **Fylkeskommunen i Troms (FK)** synes ikke temaet "landskap" er tilstrekkelig belyst i konsesjonssøknaden. **Sametinget** fremmet innsigelse grunnet at kraftverkets inntaksarrangement og adkomstveien til denne ble oppfattet å være i direkte konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner med stor verdi. På bakgrunn av NVEs sluttbefaring og de opplysningene som fremkom etter dette, frafalt Sametinget innsigelsen. **Statens vegvesen – Region Nord** kan ikke ut fra plandokumentene se hvordan tilknytningen til Fylkesveg 294 tenkes løst. I dag er det ikke noen godkjent avkjørsel til dette bruk i området. **Reindriftsforvaltningen i Troms og Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt** ser negative konsekvenser med det omsøkte tiltaket, men mener det kan være realiserbart med de skisserte avbøtende tiltak, samt en nær dialog mellom distrikt, grunneier og utbygger i, under og etter byggefasen. De er i tillegg bekymret for den samlede belastningen distriktet vil få dersom alle kraftverksplanene i området realiseres.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Piksteinelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til reindrift, landskapsinteresser og samiske kulturminner er imidlertid vektlagt.

NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter/sikrer forholdet til reindriften og samiske kulturminner. NVE anser at terrenginngrep i forbindelse med inntak og øvre del av rørgatetrasé, utgjør de største negative konsekvensene. NVE mener likevel at de ikke er større enn at de kan avbøtes i tilstrekkelig grad med fastsettelse av vilkår.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Pikstein Kraft (SUS) tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Pikstein kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Pikstein Kraft (SUS), datert 13.10.2010:

Pikstein Kraft ønsker å utnytte vannfallet i Piksteinelva i Tromsø kommune i Troms fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å bygge Pikstein kraftstasjon.

II. Etter energiloven om tillatelse til:

- bygging og drift av Pikstein kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendig opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagte utredning.

Pikstein kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	5,0
Årlig tilsig til inntaket	mill. m ³	10,7
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	64,2
Middelvannføring	l/s	326
Alminnelig lavvannføring	l/s	22
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	65
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	15
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	318
Avløp	moh.	10
Lengde på berørt elvestrekning	M	1290
Brutto fallhøyde	m	308
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,7
Slukeevne, maks	m ³ /s	880
Slukeevne, min	m ³ /s	40
Tilløpsrør, diameter	mm	600
Tilløpsrør lengde	m	1420
Installert effekt, maks	MW	20,
Brukstid	timer	2786
MAGASIN		
Magasininvolum	mill. m ³	8000
HRV	moh.	321
LRV	moh.	321
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,1
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	3,4
Produksjon, årlig middel	GWh	5,5

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill. kr	20,9
Utbyggingspris	kr/kWh	3,60

Pikstein kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	2,2
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	2,2
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	50
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Jordkabel

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 28.9.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, Fylkeskommunen, Sametinget og reindriftsforvaltningen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Tromsø kommune v/byutvikling kommer med en foreløpig høringsuttalelse i brev datert 10.8.2011:

(...)

"Viser til oversendelse av høringsuttalelser til konsesjonssøknaden fra Elvekraft AS. Tromsø kommune har tidligere ikke uttalt seg konkret til denne konsesjonssøknaden — bare i forhold til prinsippet om at kommunen ønsker å foreta en overordna vurdering på bakgrunn av de mange konsesjonssøknadene som er fremmet for småkraftverk i kommunen. En samla plan for småkraftverk er ikke klar før i 2012, og Tromsø kommune har i møter og henvendelser ønsket at NVE kan utsette vedtak i konsesjonssaker som angår Tromsø kommune inntil en slik plan foreligger.

Tromsø kommune har nå mottatt og fått oversendt uttalelsene til konsesjonssøknaden for Pikstein kraftverk, og vil komme med følgende foreløpige uttalelse på bakgrunn av materialet i søknaden:

Tromsø kommune er av den oppfatning at konsesjonssøknaden er mangelfull når det gjelder utredning av konsekvenser for landskap og friluftsliv. I kostnadsoverslaget er det ført opp 0 i posten "div tiltak (terskler, landskapspleie. mm)" noe som viser at det ikke er gjennomført særlig omfattende vurderinger av landskap.

Piksteinelva ligger i LNFR-område i kommuneplanens arealdel. (KPA 2008 og forslag til ny KPA 08.08.2011.) Tromsø kommune har innført 10 m byggeforbud på begge sider av alle vassdrag som ikke har markert 50 eller 100 m byggeforbud. Dette gjelder for Piksteinelva. (Kommuneplanbestemmelsene.)

Tiltaket berører INON - områder, og bør derfor gis høyere verdi for landskap enn områder som ikke ligger innenfor denne definisjonen.

Tiltaket berører også flyttelei/trekkelei og beiteområder for rein. Dette er et reinbeiteområde som er sterkt berørt av utbygginger tilknyttet Tromsø by, og er derfor sårbart for nye tiltak.

Tromsø kommune er av den oppfatning det ikke bør gis konsesjon for utbygging av Pikstein kraftverk før Tromsø kommune har gjennomført samla plan for småkraftverk — planlagt ferdig i 2012. Det er viktig for kommunen at konsekvensene ved utbygging av vannkraft vurderes samla på et overordna nivå. Det er vanskelig å se og vurdere konsekvensene av slike utbygginger en for en. Uttalelser og vurderinger gjort av andre fagmyndigheter påpeker også behovet for en samla vurdering av flere slike tiltak i kommunen.

Tromsø kommune understreker at dette er en foreløpig vurdering /uttalelse som kommer i forkant av arbeidet med en helhetlig plan for småkraftverk i kommunen. ”

Fylkesmannen i Troms v/miljøvern avdelingen uttaler i brev datert 15.4.2011:

(...)

”Dersom konsesjon for utbygging gis, krever fylkesmannen i Troms -

- Fjerning av ankomstveien når anleggsarbeiderne er sluttført.*
- En minste vannføring i vassdraget basert på 5-persentilverdier både på sommeren og vinteren.*

Fylkesmannen i Troms viser til NVEs brev av 2. februar, 2011 om bygging av Pikstein kraftverk i Tromsø kommune.

Vi vil påpeke at antall søknader for småkraft utbygginger i Tromsø kommune har hatt en stor økning i løpet av de siste år. På grunn av denne økningen anbefaler vi at sakene blir vurdert på en mer samlet måte. En samlet vurdering vil føre til bedre forståelse av hvordan småkraftprosjekter vil påvirke miljøet, samfunnet og strømforsyning i en kommune, evt. et fylke.

Tromsø kommune har også kommet med en lignende uttalelse angående søknaden for Sennedalselva kraftverk. Tromsø kommune anbefaler at konsesjoner for småkraftverk i kommunen blir utsatt til høsten 2012, etter revisjon av den nåværende kommuneplanen er ferdig.

Vi har tidligere anbefalt at det lages planer der småkraftverk i en kommune eller region kan vurderes samlet. Storffjord kommune har for eksempel laget en egen kommunedelplan for småkraftverk. Etter vannressurslovens § 22 kan vassdragsmyndigheten uten videre utsette eller avslå en søknad om konsesjon som gjelder et vassdrag når det er satt i gang samlet planlegging.

Utredningsbehov

NVE har ikke vurdert saken etter naturmangfoldlovens prinsipper. Vi ber dere ta utgangspunkt i naturmangfoldlovens formål (§ 1) som sier "Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur." Manglende vurdering etter disse

prinsippene regnes som saksbehandlingsfeil, på lik linje med brudd på § 17 i forvaltningsloven "forvaltningsorganets utrednings — og informasjonsplikt".

Vannforskriften må også tas hensyn til i nye utbyggingssaker. I vannforskriftens § 4 står det at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand.

Vi kan ikke se at utbyggeren har bekreftet den nåværende økologisk statusen av Piksteinelva, men antar at statusen er god/svært god. Bygging av småkraftverk kan medføre at miljøtilstanden i en elv blir redusert fra en "svært god"/"god" tilstand til "moderat" som definert i Veileder 01:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Krav om slike opplysninger er direkte tilknyttet § 8 av naturmangfoldloven.

Landskap

Vi kan ikke registrere at landskap er systematisk kartlagt og verdisatt i henhold til rapport "Landskapsanalyse — Fremgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi" (versjon Februar 2010. DN og RA) samt Norsk Institutt for skog og landskap sin metode for romlig landskapskartlegging (også tidligere nevnt som NIJOS metoden).

Vi registrerer at det er iverksatt - og planlagt en rekke større utbygginger i Ramfjorden i Tromsø kommune. Vi vil særlig trekke frem allerede vedtatte Leirbakken industriområde. I tillegg vil planer om ny E8 i Ramfjorden bety omfattende inngrep i denne fjorden. Vi registrerer også andre nye søknader om vannkraftutbygginger (Kalvebakkeelva), samt allerede gitt konsesjon (Saltdalselva). I tillegg varslet Tromsø kommune den 21.06.2010 oppstart for kommunedelplan for Ramfjord (Plan 143) som også har intensjoner om å legge til rette for flere omfattende inngrep i Ramfjorden. For å være i stand til å vurdere sumvirkninger av tiltakene på natur - og kulturlandskapet vil vi anbefale at det gjennomføres en helhetlig landskapsanalyse for Ramfjorden. Vi anbefaler at en slik analyse fremskaffes av de parter (dvs, både offentlige og private aktører) som planlegger utbygginger i Ramfjorden.

Friluftsliv

I rapporten for utbyggingsprosjektet finnes det lite informasjon om friluftsliv i området. På friluftskartet for Tromsø fastland, er det avmerket en fotsti opp langs sørsiden av elva med overgang til nordsiden ca ved Piksteinen. Fossen i Piksteinelva er også avmerket med eget symbol på kartet. I jaktseasonen er det mulighet for kjøp av jaktkort for småvilt i et område som omfatter Piksteinelva, Pålelva og innlemmer Ramfjordens sørside opp til ca Gryta innerst i Piksteinelva.

Vi er kjent med at Ishavskysten friluftsråde, på oppdrag fra Troms fylkeskommune, kartlegger og verdisetter friluftsområder i Tromsø kommune. Troms fylkeskommune har det regionale hovedansvaret for friluftsliv i Troms fylke. Vi anbefaler at dere involverer Troms fylkeskommune og Ishavskysten friluftsråd i vurdering av tiltakets eventuelle påvirkninger på friluftsliv.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

En eventuell utbygging av Piksteinelva vil føre til et tap av 4,0 km² av inngrepsfrie naturområder i sone 2 og sone 3. Det er et nasjonalt mål å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på. Selv om vi ikke frarår at konsesjon gis her, ber vi om at sikring av urørte naturområder blir et moment når konsesjon vurderes i denne og fremtidige saker.

Vannveien

Ankomstveien fra stasjonen opp til inntaksdammen blir på 1420 m og skal ha en permanent areal behov av 5,7 daa. Fylkesmannen i Troms vurderer veien som et unødvendig inngrep etter byggingsfasen og krever at anleggsveien fjernes når anleggsarbeidene er sluttført.

Hydrologi

Piksteinelva har relativt stor naturlig vannføring fra april til juli, noe som bidrar sterk til landskapsverdiene i området. I søknaden er det foreslått en minstevannsføring på 35 l/s i perioden 1/5 — 30/9 og 15 l/s i perioden 1/10 — 30/4. Vi synes at en så lav vannføring er urimelig og krever at den endelige vannføringen blir basert på 5-persentilverdier, dvs. 65 l/s i den sommerperioden og 15 l/s på vinteren.

Konklusjon

Dersom konsesjon for utbygging gis, krever fylkesmannen i Troms at ankomstveien fjernes når anleggsarbeiderne er sluttført. Vi vil også kreve en minstevannsføring i vassdraget basert på 5-persentilverdier både på sommeren og vinteren.

Fylkesmannen i Troms vil også ta denne muligheten å minne NVE på bruk av naturmangfoldsloven og vannforskriften når småkraftkonsesjoner vurderes.

Troms fylkeskommune v/kulturetaten uttaler i brev datert 2.3.2011:

(...)

"Vi kjenner ikke til at det er registrert automatisk fredete kulturminner i det omsøkte området som tilhører vårt ansvarsfelt. Ved en eventuell konsesjon ber vi om at det stilles krav til utforming av ny stasjonsbygning som tar hensyn til kulturlandskapet og nærliggende SEFRAK-registrerte bygninger med tanke på stasjonens plassering og utforming. Ved inntaksdam er det registrert flere automatisk fredete samiske kulturminner. Det forutsettes at forhold rundt dette avklares med sametingets kulturminneforvaltning, og viser til egen uttalelse fra Sametinget.

Punkt 3.7 i konsesjonssøknad som omhandler temaet Landskap oppfatter vi som mangelfull. Her kunne det vært ønskelig med grundigere landskapsutredning der medvirkning, bevisstgjøring og kunnskap i større grad ble vektlagt, jf landskapskonvensjonens artikler 5c, 6A, 6C og 6D.

Vi kan ikke se av konsesjonssøknaden at temaet kulturlandskap er vurdert. Dette finner vi beklagelig men vil for denne utbyggingen ikke kreve tilleggsutredninger for landskapstemaet.

Utover dette har vi ikke merknader til søknaden."

Sametinget fremmet innsigelse til tiltaket i brev datert 16.3.2011:

(...)

"Det søkes om konsesjon for bygging av Pikstein kraftverk i Tromsø kommune i henhold til Vannressursloven §§ 3 og 8.

Med henvisning til samme lov § 24, jf. Plan og bygningsloven §§ 5-4 — 5-6 fremmer Sametinget innsigelse til søknaden.

Begrunnelsen for innsigelsen er som følger:

Kraftverkets inntaksarrangement og tilkomstveien til denne er i direkte konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner med stor verdi — det vil si: "Område med nasjonal

og/eller særlig viktige regionalt verdifulle kulturmiljøer og kulturminner", jf. retningslinjene fra OED av 18.06.2007.

Sametinget anser offersteinen — Pikstein — for å være et automatisk fredet samiske kulturminne med en helt spesiell og stor verdi. I sammenheng med offerstein er det registrert fire andre automatisk fredete samiske kulturminner. Til sammen danner dette et samisk kulturmiljø med stor verdi i overgangen til høyfjellet. I denne sammenhengen er ikke inngrepenes avstand til kulturminnene av vesendig betydning. Inntaksarrangementet og tilkomstveien er lokalisert midt inne i dette kulturmiljøet og er i direkte konflikt med de automatisk fredete samiske kulturminnene, jf. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) Kap. II.

Sametinget kan ikke akseptere at det gis konsesjon for å bygge et inntaksarrangement og tilkomstvei midt inne i et samisk kulturmiljø med en så spesiell verdi og av så stor betydning for samisk kultur og samfunn..

Sametinget vil heller ikke kunne anbefale en eventuell dispensasjonssøknad, jf. kml. § 8 fjerde ledd. Vi støtter også Troms fylkeskommunes uttalelse med hensyn til manglende beskrivelse av kulturlandskapet og tiltakets virkning på dette viktige temaet. ”

Statens vegvesen – Region nord v/ seksjon for plan og forvaltning uttaler i brev datert 13.4.2011:

(...)

”Statens vegvesen er statlig fagmyndighet i forhold til veg og vegforvaltning. De innspill og kommentarer som gis vil være knyttet til vår rolle i forhold til dette og hjemlet i Plan- og bygningsloven og Vegloven.

Ut fra plandokumentene kan vi ikke se hvordan tilknytningen til Fylkesveg 294 tenkes løst. I dag er det ikke noen godkjent avkjørsel til dette bruk i området, og vi gjør oppmerksom på at det derfor må søkes i egen søknad om avkjørsel til kraftverket. Vedlagt følger kopi av slik søknad.

Ut over dette har vi ikke noen innvendinger til byggingen av kraftverket. ”

Reindriftsforvaltningen uttaler følgende i brev datert 15.4.2011:

(...)

”Saken har vært forelagt berørt reinbeitedistrikt, Mauken/Tromsdalen/Andersdalen som går imot planene om utbygging av Pikstein kraftverk i Tromsø kommune:

....området ligger innenfor sommer- og høstbeitelandet vårt, og det går, flytte- og trekklei her. Av den grunn går Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt i mot omsøkte planer. Vårt distrikt opplever et enormt press på beitearealene. Utbygging av slik art vil derfor være negativ for distriktet. Distriktet går i mot småkraftverk som berører flytte- og trekklei.

Reindriftsagronomen kommentarer:

Som i tilsvarende sak (deres ref. NVE 200800970-6/lami) på motsatt side av Ramfjorden (Kalvebekkelva), har reindriftsagronomen innvendinger til tiltaket. Her berører tiltaket i enda større grad viktige reindriftsområder, og spesielt driv og flytteleier. Planene kommer i direkte konflikt med tiltaket. Disse har jm. reindriftslovens §22 ett spesielt vern.

I sakens natur ligger det at mange av de samme generelle vurderingene vil være sammenfallende med tilsvarende saker:

I forbindelser med slike utbygginger må det nødvendigvis anlegges veger inn til områder hvor det skal bygges demninger og inntak. Dette vil medføre at en "åpner" områder som fra før har vært uberørt av inngrep. For reindriftsnæringen er det stadig viktigere å ivareta sammenhengende områder som er uberørt. Bygging av veger vil være et tildels irreversibelt inngrep. Selv om veger som blir bygd i nevnte forbindelse eventuelt vil være stengt for allmenn ferdsel vil slike restriksjoner ikke alltid være like lett å håndheve. Veger som blir anlagt i forbindelse med utbygging av småkraftverk er etter Reindriftsagronomens vurdering det inngrepet som i denne sammenheng kan medføre mest ulemper for berørte reindriftsnæring.

Reindriftsagronomen ser med bekymring på dette inngrepet og andre inngrep i reinbeitedistriktet. Med andre inngrep, menes spesielt hyttebygging/fritidshus, arealer til næring og industri, kraftlinjer mv.

I forbindelse med småkraftverk blir det fremmet en rekke enkeltsaker om utbygging som i sum fører til store konsekvenser for reindrifta. Sakene blir nå behandlet uten å bli sett i sammenheng, og medfører en ytterligere bit-for-bit utbygging med tap og belastninger på beiteområdene. I 2008 (sak ST 18/01) fattet områdestyret ett vedtak hvor de henstiller Fylkeskommunen i Troms og Fylkesmannen i Troms til å bidra til medvirke til at det igangsettes arbeid med samlede planer med konsekvensutredninger for utbygging av energiresursene i fylket.

Med bakgrunn i nevnte forhold og distriktets uttalelse i saken, vil Reindriftsagronomen gå i mot at det gis tillatelse til bygging av Pikstein kraftverk.

Uttalelsen er gitt i medhold av Områdestyrets fullmakt gitt i sak ST 01/08. ”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i e-post av 3.11.2011 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

”Pikstein kraftverk, Tromsø kommune, Troms - kommentarer til innkomne høringsuttalelser.

(...)

”Troms fylkeskommune uttaler;

Vi kjenner ikke til at det er registrert automatisk fredete kulturminner i det omsøkte området som tilhører vårt ansvarsfelt. Ved en eventuell konsesjon ber vi om at det stilles krav til utforming av ny stasjonsbygning som tar hensyn til kulturlandskapet og nærliggende SEFRAK-registrerte bygninger med tanke på stasjonens plassering og utforming. Ved inntaksdam er det registrert flere automatisk fredete samiske kulturminner. Det forutsettes at forhold rundt dette avklares med sametingets kulturminneforvaltning, og viser til egen uttalelse fra Sametinget.

Punkt 3.7 i konsesjonssøknad som omhandler temaet Landskap oppfatter vi som mangelfull. Her kunne det vært ønskelig med grundigere landskapsutredning der medvirkning, bevisstgjøring og kunnskap i større grad ble vektlagt, jf landskapskonvensjonens artikler 5c, 6A, 6C og 6D. Vi kan ikke se av konsesjonssøknaden at temaet kulturlandskap er vurdert. Dette finner vi beklagelig men vil for denne utbyggingen ikke kreve tilleggsutredninger for landskapstemaet.

Utover dette har vi ikke merknader til søknaden.

Tiltakshaver tar Fylkeskommunens uttalelse til etterretning.

Fylkesmannen i Troms uttaler;

Dersom konsesjon for utbygging gis, krever fylkesmannen i Troms –

- Fjerning av ankomstveien når anleggsarbeiderne er slutført.
- En minstevannføring i vassdraget basert på 5-persentilverdier både på sommeren og vinteren.

Tiltakshavers kommentar:

Anleggsveien. Utbygger formoder at Fylkesmannen mener anleggsveien mellom stasjon og inntak. Det er helt uproblematisk at anleggsveien fjernes etter at anleggsarbeidene avsluttet. Tilsyn med demningen blir da utført til fots om sommeren og med snøskuter om vinteren.

Minstevannføring. Hensikten med slipp av minstevann er å hindre at elva blir tørrlagt. Utbygger synes at det er urimelig å pålegge en minstevannføring på nesten 20 % av middelvannføringen.

	Minstevann				Produksjon		
	Sommer		Vinter		Årlig	Årlig tap	Pris
	(l/s)	(% av Q_m)	(l/s)	(% av Q_m)	(GWh)	(GWh)	(kr kWh)
Ingen minstevann					6.25		3.36
Alminnelig lavvannføring	22	6.7 %	22	6.7 %	5.8	0.45	3.63
5-persentiler	65	19.9 %	15	4.6 %	4.9	1.35	4.29
Planlagt minstevannføring	35	10.7 %	15	4.6 %	5.5	0.75	3.80

Av tabellen over fremgår det at planlagt slipp av minstevann vil føre til et årlig produksjonstap på 750 000 kWh i forhold til ingen minstevannsslipp. Utbyggingsprisen vil være akseptable 3,80 øre/kWh. Minstevannsslipp for sommerhalvåret like 5-persentilen har vært vurdert, men ikke funnet riktig da dette vil føre til nesten fordobling av produksjonstapet fra 750 000 til 1 350 000 kWh. Dette vil medføre en betydelig svekkelse av lønnsomheten i prosjektet i det utbyggingsprisen blir 4,3 kr/kWh. Tiltakshaver ber NVE avgjøre hvilket slipp av minstevann som skal gjelde for Piksteinelva kraftverk.

Tromsø kommune uttaler:

Om søknaden: Tromsø kommune er av den oppfatning at konsesjonssøknaden er mangelfull når det gjelder utredning av konsekvenser for landskap og friluftsliv. I kostnadsoverslaget er det ført opp 0 i posten "div tiltak (terskler, landskapspleie, mm)" noe som viser at det ikke er gjennomført særlig omfattende vurderinger av landskap.

Tiltakshavers kommentar: Små vannkraftverk medfører vanligvis ikke omfattende inngrep i landskap og natur. Tiltak for å minske omfanget og konsekvenser er beskrevet slik i konsesjonssøknaden;

Som et generelt avbøtende tiltak skal anleggs- og gravearbeider utføres mest mulig skånsomt. Det øverste matjordlaget legges til side og legges tilbake i rørgatetraseen når rørgrofta er fylt igjen. Rørgata skal ikke tilsås, men revegeteres naturlig.

Om kommuneplanbestemmelser: Piksteinelva ligger i LNFR-område i kommuneplanens arealdel. (KPA 2008 og forslag til ny KPA 08.08.2011.) Tromsø kommune har innført 10 m byggeforbud på begge sider av alle vassdrag som ikke har markert 50 eller 100 m byggeforbud. Dette gjelder for Piksteinelva. (Kommuneplanbestemmelsene.)

Tiltakshavers kommentar: Små vannkraftverk medfører vanligvis ikke omfattende inngrep i landskap og natur. Tiltak for å minske omfanget og konsekvenser er beskrevet slik i konsesjonssøknaden; Som et generelt avbotende tiltak skal anleggs- og gravearbeider utføres mest mulig skånsomt. Det øverste matjordlaget legges til side og legges tilbake i rørgatetraséen når rørgrofta er fylt igjen. Rørgata skal ikke tilsås, men revegeteres naturlig.

Om INON-områder: Tiltaket berører INON - områder, og bør derfor gis høyere verdi for landskap enn områder som ikke ligger innenfor denne definisjonen.

Tiltakshavers kommentar: I konsesjonssøknaden er INON-områder beskrevet slik: Inntaket vil ligge et lite stykke inne i INON sone 2 (1-3 km unna tyngre tekniske inngrep). Her vil ca 2,1 km² gå tapt. I INON sone 1 (3-5 km unna tyngre tekniske inngrep) vil ca 1,9 km² gå tapt og få sone-2 status. Ingen villmarkspregede områder (mer enn fem km unna tyngre tekniske inngrep) blir berørt av utbyggingen.

I verdivurderingene av INON-soner er metodikk i OEDs Retningslinjer for små vannkraftverk benyttet. Her er det angitt at villmarkspregede områder er av stor verdi, mens inngrepsfrie områder for øvrig er av middels verdi. Konsekvens av tiltaket vil derfor være middels negativ konsekvens.

Om reindrift: Tiltaket berører også flyttelei/trekkelei og beiteområder for rein. Dette er et reinbeiteområde som er sterkt berørt av utbygginger tilknyttet Tromsø by, og er derfor sårbart for nye tiltak.

Tiltakshavers kommentar: Ifølge kart fra reindrift.no går flytteleia noe ovenfor inntaket. Anleggsveien kan medføre økt trafikk inn i reinbeiteområdet og virke forstyrrende for reindriften. For å unngå dette vil anleggsveien bli fjernet etter at anleggsarbeidene er fullført. Inntaket får en liten inntaksdam nede i elvedalen med bratte dalsider. Inntaket vil neppe være til ulempe for reindriften.

Om samla plan for småkraftverk: Tromsø kommune er av den oppfatning det ikke bør gis konsesjon for utbygging av Pikstein kraftverk før Tromsø kommune har gjennomført samla plan for småkraftverk — planlagt ferdig i 2012. Det er viktig for kommunen at konsekvensene ved utbygging av vannkraft vurderes samla på et overordna nivå. Det er vanskelig å se og vurdere konsekvensene av slike utbyggingar en for en. Uttalelser og vurderinger gjort av andre fagmyndigheter påpeker også behovet for en samla vurdering av flere slike tiltak i kommunen.

Tromsø kommune understreker at dette er en foreløpig vurdering /uttalelse som kommer i forkant av arbeidet med en helhetlig plan for småkraftverk i kommunen.

Tiltakshavers kommentar: Vi tar det til etterretning at Tromsø kommune ønsker å skaffe seg en oversikt over planlagte og ikke-planlagte småkraftverk i kommunen.

Statens vegvesen uttaler:

Ut fra plandokumentene kan vi ikke se hvordan tilknytningen til Fylkesveg 294 tenkes løst. I dag er det ikke noen godkjent avkjørsel til dette bruk i området, og vi gjør oppmerksom på at det derfor må søkes i egen søknad om avkjørsel til kraftverket. Vedlagt følger kopi av slik søknad.

Ut over dette har vi ikke noen innvendinger til byggingen av kraftverket.

Tiltakshavers kommentar: Søknad om utvidet avkjørsel fra FV 294 er behandlet av Statens vegvesen – Region nord. I svarbrev datert 18.8.2011 (ref 2011/022020-004) er nærmere betingelser og utforming av avkjørselen beskrevet. Det er forutsatt at utforming og andre forhold vedr. avkjørselen godkjennes av Statens vegvesen før endelig tillatelse blir gitt. Utforming av avkjørsel vil finne sted før eventuell byggestart av Piksteinelva kraftverk.

Reindriftforvaltningen i Troms uttaler:

I forbindelser med slike utbygginger må det nødvendigvis anlegges veger inn til områder hvor det skal bygges demninger og inntak. Dette vil medføre at en "åpner" områder som fra før har vært uberørt av inngrep. For reindriftsnæringen er det stadig viktigere å ivareta sammenhengende områder som er uberørt. Bygging av veger vil være et tildels irreversibelt inngrep. Selv om veger som blir bygd i nevnte forbindelse eventuelt vil være stengt for allmenn ferdsel vil slike restriksjoner ikke alltid være like lett å håndheve. Veger som blir anlagt i forbindelse med utbygging av småkraftverk er etter Reindriftsagronomens vurdering det inngrepet som i denne sammenheng kan medføre mest ulemper for berørte reindriftsnæring.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver har ikke behov for permanent vei for tilsyn med inntaksområdet. Anleggsveien vil bli fjernet etter at anleggsarbeidene er fullført. Tilsyn med inntaket i sommerhalvåret gjennomføres til fots. Om vinteren benyttes snøskuter. Inntaket får en liten inntaksdam nede i elvedalen med bratte dalsider. Inntaket vil neppe være til ulempe for reindrifta.

Sametinget uttaler:

Kraftverkets inntaksarrangement og tilkomstveien til denne er i direkte konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner med stor verdi — det vil si: "Område med nasjonal og/eller særlig viktige regionalt verdifulle kulturmiljøer og kulturminner", jf. Retningslinjene fra OED av 18.06.2007.

Tiltakshavers kommentar: Kulturminneloven av 1978, § 6 første og annet ledd, sitat:

"Med til et automatisk fredet kulturminne som nevnt i § 4, hører et område rundt dets synlige eller kjente ytterkant så langt det er nødvendig for å verne det mot tiltak som nevnt i § 3 første ledd. Området fastsettes særskilt av vedkommende myndighet etter loven."

"Inntil et område som nevnt i første ledd er særskilt avgrenset, omfatter det et fem meter bredt belte regnet fra kulturminnets synlige ytterkant."

Avstand fra inntaksdemningen til de automatisk fredete kulturminnene er mellom 140 og 250 m. Inntaket og atkomstveien er godt utenfor den sikringssonen på 5 m som kulturminneloven fastsetter. Inntaket ligger nede i elvedalen og vil ikke være synlig før man kommer på elevbrinken. Atkomstveien fjernes etter anleggsfasen."

Tilleggsuttalelser

I etterkant av sluttbefaringen kom det inn følgende uttalelser:

Tromsø kommune v/byutvikling, datert 16.1.2012:

(...)

"Det vises til møte og befaring i forbindelse med ovennevnte søknad 28. september 2011, og til vår tidligere uttalelse av 10. august 2011. Innledningsvis konstateres at omsøkt utbygging, med etablering av inntak, ny rørgate og anleggsveg, samt kraftstasjon og utløp ikke er i samsvar med ny arealdel i kommuneplan for Tromsø, slik den ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn av

kommunestyret den 28. september 2011. Det aktuelle området er lagt ut som landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområde, og videre er det lagt inn bestemmelser om byggeforbud langs selve vannstrengen.”

Søknaden i et overordnet perspektiv.

Piksteinelva ligger om lag 40 km utenfor Tromsø sentrum, langs landevegen. I luftlinje er avstanden 16 km. Elvas influensområde framstår som relativt urørt, og med få tekniske inngrep på strekningen ovenfor bebyggelse og eksisterende høgspennelinje, om man ser bort fra traktorveg som er nyttet til uttak av ved. Dette er en typisk situasjon for mange av de vassdragene i Tromsø kommune hvor det er søkt om konsesjon. Vi har tidligere bedt om at avgjørelsen av konsesjonsspørsmålet finner sted etter at det foreligger en samlet vurdering og plan, som en temaplan (kommunedelplan) etter plan- og bygningslovens bestemmelser. Vi kan ikke se at NVE har svart på denne anmodningen. Tromsø kommune anser det som både nødvendig og hensiktsmessig å utsette behandlingen av konsesjonssøknadene inntil det foreligger en temaplan med en sammenlignende vurdering av de aktuelle utbyggingsprosjekter. Det vises også til uttalelsen fra fylkesmannen i Troms (brev av 15. april 2011) som ber om en samlet vurdering.

Pikstein kraftverk—vurdering av utbyggingen og utredningsmaterialet.

Det er planlagt å utnytte et vannfall på 308 m, med planlagt inntak på kote 318 og lokalisering av kraftstasjon på kote 10. Installert effekt er 2,1 MW og beregnet årlig energiproduksjon er beregnet til 5,5 GWh. Det planlegges ikke etablert reguleringsmagasin.

Ny vannveg planlegges utført som en 1420 m lang nedgravd rørgate. Området langs elva og planlagt rørgate framstår som relativt urørt ovenfor eksisterende 22 kV-ledning.

Landskap.

Elva faller jevnt fra det planlagte inntaket og nedover lia. Fosser i fritt fall fines ikke og følgelig heller ikke fossesprøytesoner. Det er ikke gjort grundige vurderinger av landskapsverdier i tilknytning til elvas influensområde. Dette gjelder både nær- og fjernvirkning av vassdraget på landskapsbildet. Særlig finner en det mangelfullt at det ikke foreligger en beskrivelse og vurdering av sammenhengen det er mellom de automatisk fredete kulturminnene -Piksteinen (offersteinen) og 4 andre kulturminner, og videre hvilken effekt på landskapsbildet det planlagte inntaket vil ha som er tenkt lokalisert mellom offersteinen og de øvrige kulturminnene.

Også anleggsveg og ny rørgate fram til inntaket vil være et markant inngrep i forbindelse med inntaket. Der elva går over fra å være sakteflytende og meanderende til å gå i stryk nedover lia, har den gravd seg ned i mektige moreneavsetninger. Med ytterligere graving ifbm. inntak, vil terreng og landskap og terrenget i seg selv på dette punktet kunne endres betydelig.

Den samlede virkning av disse forholdene må utredes og verdsettes. Det kan ligge til rette for at opplevelsen av de påpekte kulturminnene som sammenheng ikke berøres i sterk grad gitt høydeforskjellen mellom kulturminnene som ligger på et nivå, og den lavereliggende elva og det planlagte inntaksområdet.

Vi har i forbindelse med andre søknader tatt til orde for at boring for framføring av ny vannveg bør vurderes for å minske terrenginngrep. Typisk er dette aktuelt i forbindelse med inntaket, i den øvre delen av den nye vannvegen. Videre ber en om at det tas inn som et vilkår at anleggsveg og rørgate legges i samme trase, evt. at man fører fram anleggsmateriell på annen måte med kabel/vinsj f.eks. i det øvre bratteste partiet.

Flora og fauna.

Vegetasjonen i området er triviell og ikke artsrik, og det er ikke påvist rødlistearter. Den kan beskrives som åpen småbregneskog, dominert av bjørk og bærer for øvrig preg av lite solinnstråling (lia er orientert mot nordvest). I øvre deler av elva er det rasmarker med forekomster av vanlige, kalkkrevende karplanter.

Det er sparsomt med faunaregistreringer, men nord og sør for elva er det registrert leveområder for orrfugl, og det er sannsynlig at også elvas influensområde også fungerer slik. For øvrig er det ikke registrert hekking av rovfugler. Det er ikke særskilte kvaliteter med betydning for verdien av det biologiske mangfoldet.

Friluftsliv.

Det framholdes i utredningsmaterialet at det synes som om området er lite nyttet til friluftsliv, annet enn i forbindelse med jakt, og verdien og konsekvensgrad er derfor satt til liten/ingen for dette temaet.

Etter vår vurdering er dette en for enkel konklusjon. Selv om området ikke er et typisk utfartsområde vil de generelle rettighetene for allmennhetens ferdsel være der. Frå grunneier ble det også pekt på at eksisterende traktorveg holdes åpen som trase for skigåing. Men det er ikke dermed slik at området har en særskilt verdi for friluftslivinteresser.

Kulturminner —samiske interesser.

Det vises her til det som er sagt ovenfor om offerstein, samt 4 andre kulturminner som alle er automatisk fredet. Foruten offerstein er det tale om melkegrop, ildsted, kjøttgjemme og melkeplass. Samlet utgjør dette et viktig samisk kulturminnemiljø, som potensielt har betydning for vurdering av landskap og opplevelsesverdier knyttet til utøvelse av friluftsliv. Det er ikke utredet hvordan omsøkt utbygging vil påvirke dette fredete kulturmiljøet.

Reindrift.

Området er en del av et større reinbeitedistrikt (Tromsdalen/Andersdalen-Stormheimen reinbeitedistrikt. Influensområdet nyttes til beite. Det krysser også en drivingslei over øvre del av området. Området har stor verdi for reindriftsinteressene. Konsekvensene av utbyggingen for disse interessene anses som håndterbare forutsatt samarbeid mellom reindriftsutøverne og utbyggere med hensyn til når anleggsvirksomheten foregår sett i forhold til når områdene nyttes av reindriften. Også spørsmålet om eventuell permanent veg opp til inntaket må avklares i forhold til disse interessene."

(...)

"DETALJPLAN FOR MILJØ OG LANDSKAP.

Med bakgrunn i en eventuell konsesjon vil tiltakshaver utarbeide detaljplaner som grunnlag for selve utbyggingen. Tromsø kommune forutsetter å få tilgang til denne straks den foreligger og vil benytte den som grunnlag for vår behandling av søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Følgende forhold anser vi som særlig sentrale i en eventuell videre bearbeiding av prosjektet.

- *Om anleggsvegen gjøres permanent, må detaljplanen begrunne dette utfyllende både behov og funksjonen denne eventuelt skal ha.*
- *For å redusere terrenginngrep ber vi om at rørgate/ny vannveg legges i samme trase som anleggsveg. Dette vil også være et bedre utgangspunkt for revegetering og*

landskapspleie enn om anleggsveg og rørgate føres i separate traseer. Detaljplanen må utrede, avklare og begrunne de valg som gjøres i så henseende. Også bruk av vinsj/kabel eller annen måte å transportere anleggsmateriell må vurderes.

- *Boring for ny vannveg kan redusere behovet for terrenginngrep. Særlig viktig er dette i forbindelse med det planlagte inntaket, hvor også terrenget er mest krevende. Om boring ikke tas inn som et konsesjonsvilkår, må detaljplanen redegjøre i detalj for nytt og eksisterende terreng, herunder terrengforming, skråningsutslag og sikring mot ras/erosjon. Det vises til vår bemerkning om boring.*

Sametinget frafaller innsigelsen i brev datert 20.2.2012:

(...)

"Vi beklager at det har tatt relativ lang tid før vår tilbakemelding etter fellesbefaringen foreligger. Dette skyldes omorganisering og interne avklaringer etter dette.

Sametinget har vurdert saken på nytt på bakgrunn av fellesbefaringen og de opplysningene som fremkom etter dette og er kommet frem til at det ikke er grunnlag for å opprettholde innsigelsen datert 16.03.2011 begrunnet i kulturminneinteressene. Sametinget frafaller derfor innsigelsen.

Vi minner allikevel om tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt. Skulle det under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Kulturretaten, Troms fylkeskommune omgående, jf. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) §§ 8 og 9. Vi forutsetter at dette pålegget formidles til den som skal utføre arbeidet i marken."

Reindriftsforvaltningen, datert 3.10.2011:

(...)

"Reindriftsagronomens konklusjon:

Inngrepet vil komme i direkte berøring med reindriftas flytt-og drivvei som krysser dalen. Med avbøtende tiltak som skissert; trekke inntaksdammen nedover i elva, tilbakeføre terrenget til "naturlig tilstand" med hellningsvinkel og naturlig tilgroing samt bom på veien, vil de negative konsekvensene for reindrifta i området minimeres. Disse områdene er ikke like sentrale beiteområder som nord for Ramfjorden. En ser klart at området blir mer tilgjengelig for almen ferdsel, men dette er ikke ett bynært område hvor en ser for seg en like stor økning i bruken av områdene. Dette sammenlignet med utbygging nord for Ramfjorden (Kalvebakken).

Reindriftsagronomen ser negative konsekvenser med det omsøkte tiltaket, men mener det bør være realiserbart med de skisserte avbøtende tiltak, samt en nær dialog mellom distrikt, grunneier og utbygger i, under og etter byggefasen."

Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt, datert 3.11.2011:

(...)

" Pikstein

I tillegg til det som har kommet frem i tidligere uttalelser fra reinbeitedistriktet, vil reinbeitedistriktet gjøre NVE oppmerksom på at det må til en avtale mellom utbygger og reinbeitedistrikt der skader, ulemper, avbøtende tiltak og kompensasjon nøyaktig presiseres, for eventuell konsesjon vurderes. Et sånt arbeid har hittil ikke blitt gjort. Distriktet mener det er utbyggers ansvar og lede en sann prosess. Det er for eksempel viktig at inntaksdammen blir lagt

lenger ned (mot havet) slik at skadevirkningene for reindriften blir mindre enn den foreslåtte opprinnelige planen. Det er også viktig at den prosjekterte veien fra den eksisterende traktorveien opp til inntaksdammen blir fjernet etter anleggsarbeidet, slik reinbeitedistriktet foreslo i sluttbefaringen.”

(...)

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Pikstein Kraft (SUS) står som søker for bygging og drift av Pikstein kraftverk. Deltagere i selskapet er fallrettshavere og Elvekraft AS. Elvekraft AS har frem til nylig vært et heleid datterselskap av Troms Kraft, som igjen eies av Tromsø kommune (40 %) og Troms fylkeskommune (60 %), men sommeren 2012 er selskapet kjøpt av Clemens Kraft som eies av Opplysningsvesenets fond.

Om søknaden

Pikstein Kraft (SUS) søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Pikstein kraftverk. Det søkes om å etablere et inntak for kraftverket på ca. kote 318 og kraftstasjonen er planlagt på kote 10, hvilket gir en fallhøyde på 308 meter. Maksimal installert effekt i kraftverket er 2,1 MW, som er beregnet til å gi en årlig middelproduksjon på 5,5 GWh. Produsert kraft overføres til eksisterende 22 kV linje med en 50 meter lang jordkabel.

Beskrivelse av området og eksisterende inngrep i vassdraget

Nedbørfeltet til det planlagte kraftverket er på ca. 5 km og er omkranset av fjell opp mot 1072 m.o.h. Lengst inne i nedbørfeltet ligger det to isbreer på mellom 620 og 900 m.o.h. Piksteinelva springer ut fra et navnløst vann på kote 530 og renner nordvestover gjennom Piksteindalen. Piksteindalen er uberørt av tekniske inngrep. Fra det tiltenkte inntaket og nedover mot fjorden skjærer Piksteinelva gjennom store mektige morenematerialer, og det er flere steder rasmark ned mot elva. Elva renner i en skogkledd dal med bekkekløfter og mindre fosser og stryk. Elvebunnen består for det meste av bart fjell og steinblokker. Elva går under fylkesvei 294 før den renner ut i Ramfjorden ved gården Bergeli ved Kristofferjord. Parallelt med fylkesveien går det ei 22 kV linje, som passerer på kote 40 ovenfor stasjonsområdet.

Teknisk plan

Inntak

Inntaksplassering som beskrevet i søknaden ble noe endret under befaringen. Inntak ble flyttet ca 5 meter nedover elven for å unngå konflikt med reinbeitedistriktet, men vil fremdeles ligge ca. på kote 318 som oppgitt i søknaden. Det planlegges etablert en løsmasseterskel med lengde 20 meter og høyde 3 meter. Neddemt areal blir ca. 0,5 daa, og oppdemt volum blir ca. 8000 m³. Demningen skal ha flomløpsterskel og et arrangement for slipp av minstevannføring.

Rørgate

Vannveien på 1420 meter skal gå på nordsiden av elva og graves ned på hele strekningen. Det opplyses i søknaden at området for rørgata består av skredavsetninger og morenemasser. En del bjørke- og krattskog må ryddes i et belte på 20 meter. Det øverste jordlaget skal tas vare på og legges tilbake over rørgrofta etter at gravearbeidene er ferdig.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen planlegges på nordsiden av elva på kote 10 like oppstrøms Fv 294. Det skal graves en kort kanal som fører vannet tilbake til elva. Kraftstasjonen vil få ei grunnflate på 70 m² og vil bestå av betongfundament med overbygg av tre. I tilknytning til stasjonen opprettes et 2 daa stort riggområde. I henhold til søknaden installeres det en Peltonturbin med maksimal slukeevne på 880 l/s. Minste driftsvannføring skal være 40 l/s. Installert effekt vil da bli ca. 2,1 MW.

Elektriske anlegg

Det installeres en generator med ytelse 2,2 MVA og spenning 0,69 kV, samt en transformator med ytelse 2,2 MVA og omsetning 0,69/22 kV/kV.

Den produserte strømmen blir ført via en 50 meter lang nedgravd kabel til 22 kV linja som går like ovenfor kraftstasjonen. Kabelen legges i rørgatetraseen.

Veier

Fra Fv 294 skal det bygges en atkomstvei på 20 meter inn til stasjonen. Det var opprinnelig planlagt med permanent anleggsvei fra kraftstasjon til inntak. Det er nå gått bort fra dette og anleggsveien på 1420 meter skal være midlertidig. Den skal følge rørtraseen på hele strekningen og skal være 4 meter bred.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 5 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til ca. 326 l/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 % og nedbørfeltet har en breandel på 4,4 %. Det kan opptre flere regnflommer utover sommeren og høsten, men sjelden om vinteren. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 65 og 15 l/s.

Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 22 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 880 l/s og minste slukeevne 40 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 35 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 15 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 82 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Pikstein kraftverk til ca. 5,5 GWh fordelt på 2,1 GWh vinterproduksjon og 3,4 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til ca. 21 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,8 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

	Midlertidig arealbehov (da)	Varig arealbehov (da)	Berørt område
Inntaksområde	3	0,5	Småskog
Rørtrasé (1420*20 m)	28,4	0	Løvskog/småskog
Anleggsvei (1420*4 m)	5,7	0	Løvskog/småskog
Kraftstasjon	0,5	0,5	Løvskog
Riggområde	2	0	Planert gruslagt slette
Sum	39,6	1	

Tiltaket berører to eiendommer og to rettighetshavere. Det er inngått felleieavtaler med rettighetshaverne, samt avtale om bruk av grunn som er nødvendig for å gjennomføre tiltaket.

Forholdet til offentlige planer*Kommuneplan*

Området er definert som LNFR-område (Landbruks-, natur- friluft- og reindriftsområde), i kommuneplanens arealdel. Tromsø kommune har innført 10 m byggeforbud på begge sider av alle vassdrag som ikke har markert 50 eller 100 meter byggeforbud. Dette gjelder for Piksteinelva.

Samlet plan (SP)

Tiltaket berører ikke SP.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket fører til at 1,9 km² av INON sone 1 går tapt og får sone 2 status. Av INON sone 2 bortfaller 2,1 km².

Nasjonale laksevassdrag

Vassdraget er ikke nasjonalt laksevassdrag.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

Tromsø kommune ønsker å foreta en overordnet vurdering på bakgrunn av de mange konsesjonssøknadene som er fremmet for småkraftverk i kommunen. Det har vært sagt fra kommunens side at en samlet plan for småkraftverk ikke er klar før i 2012. En slik plan foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Den omsøkte slukeevne tilsvarer 270 % av middelvannføringen og det er foreslått en minstevannføring på 35 l/s i perioden 01.05. til 30.09. og 15 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 22 dager i et middels vått år. I 24 dager vil vannføringen være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 41 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er svært høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk. Den berørte delen av Piksteinelva ligger imidlertid nedsenket og relativt skjult i terrenget slik at en reduksjon i vannføring ikke vil oppdages før man kommer tett inn til vannstrengen.

Reindrift

Reindrift har stor betydning i samisk og lokal sammenheng når det gjelder økonomi, sysselsetting og kultur. Tap av beiteland og sperring av flytt- og trekkleier som følge av arealinngrep er trolig den største trusselen mot reindrift i tiden fremover.

Det omsøkte tiltaket ligger innenfor Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt, og området ligger i følge reinbeitedistriktet og Reindriftsforvaltningen i Troms innenfor sommer- og høstbeiteland. Det omsøkte tiltaket ligger nær en viktig flytt- og trekkleie som krysser dalen og binder sammen de sørvestlige og nordøstlige beiteområdene. Søker mener at tiltakets konsekvenser for reindriften samlet sett kan settes til middels i anleggsfasen og middels til liten i driftsfasen.

Mauken og Tromsdalen reinbeitedistrikt opplever et økende press på sine arealer fra ulike virksomheter, noe som medfører både konkrete tap av arealer og økt aktivitet i andre områder. Distriktet opplever et stort press på beitearealene og de går bl.a. i mot småkraftverk som berører flytt- og trekkleier. Samtidig er ikke Pikdalen og området sør for Ramfjorden like sentralt for turgåing og lignende som området nord for fjorden. Dette har med topografien å gjøre, samt avstanden til Tromsø by, og at man ikke har et sammenhengende turområde med tilrettelagte turstier og åpne hytter som gjør området attraktivt.

NVE hadde et møte med reinbeitedistriktet i Tromsø den 7.3.2012 i forbindelse med behandlingen av flere saker som vil berøre distriktet og det er fremmet krav om konsultasjon. Her var også en representant fra områdestyret til stede. Her kom det frem at distriktet mener at ved å flytte inntaksdammen lenger ned enn opprinnelig omsøkt vil det bedre situasjonen. Distriktet har hatt noe erfaring med anleggsvirksomhet og de har sett at dyrene blir påvirket også av små forstyrrelser. Sanering av vei er derfor ønskelig, dersom dette ikke er mulig er det i alle fall viktig med en bom slik at man hindrer innkjøring i området og dermed forstyrrelser. Distriktet fremhevet at Piksteindalen er en fin dal med gode luftings- og beiteforhold.

Tiltakshaver opplyser at det ikke vil være behov for permanent vei for tilsyn med inntaksområdet og sier at anleggsveien vil bli fjernet etter at anleggsarbeidene er fullført.

Konsekvensene for reindrift ble også diskutert i forbindelse med at NVE behandlet 10 søknader om bygging av kraftverk i Sørfjorden i Ullsfjorden. Av de 10 ga NVE anbefaling til OED om å gi tillatelse til tre av kraftverkene og negativ innstilling til seks av kraftverkene. I tillegg ga NVE avslag til ett av kraftverkene. I vurderingen som ligger til grunn i NVEs innstilling i Sørfjorden er forholdet til flyttleier og beiteområdet vektlagt. NVE er bl.a. opptatt av at nye inngrep ikke skal være til hinder for

flyttlei ned til oppsamlingsområder. Det er også lagt vekt på at nye inngrep ikke skal legge beslag på gode vår- og sommerbeiter i området.

NVE skjønner at distriktet opplever et stort press på arealene. Distriktet driver i et område som ligger nærme Tromsø by med den aktivitet dette medfører av utfart og annen virksomhet. Samtidig er tiltaksområdet ikke like sentralt som beiteområdene nord for Ramfjorden og derfor ikke under samme press.

NVE mener at siden Pikstein kraftverk ligger ved en viktig flytt- og trekklei som blant annet binder sammen sørvestlige og nordøstlige beiteområder, vil det være avgjørende å ikke sperre trekkveien mellom disse områdene, jf. også reindriftsloven § 22. I tillegg vil en vei kunne føre til mer ferdsel i området som igjen vil kunne ha en skremseffekt på rein og dermed føre til en endring i arealbruken. NVE kan ved en eventuell konsesjon sette begrensninger på tid for anleggsarbeid og kan også pålegge sanering av anleggsvei. Inntaksdammen er iht. justerte planer nå flyttet noe ned slik at oppdemt areal er redusert og det vil også redusere de negative konsekvensene ved flytting av rein. NVE mener at så lenge de avbøtende tiltakene gjennomføres, vil tiltaket ha liten effekt på reindrift.

Landskap og brukerinteresser

Øvre deler av tiltaksområdet er lokalt eksponert da det ligger over skoggrensen og landskapet utvider seg til en åpen dal. Området fremstår her som et intakt og urørt naturområde. FM påpeker at det er et nasjonalt mål å sikre at gjenværende naturområder med urørt preg blir tatt vare på, og ber om at sikring av urørte naturområder blir et moment når konsesjon vurderes.

Videre nedover mot Ramfjorden går elva gjennom en skogkledd dal og er ikke synlig fra fjorden. Eksisterende inngrep langs Piksteinelva er begrenset til fylkesveien langs Ramfjorden og bebyggelsen der. Inntaket vil føre til et tap av inngrepsfrie områder (INON) sone 2 (1-3 km) på 2,1 km² og et område på 1,9 km² i INON sone 1(3-5 km) vil bli redusert til sone 2. Kommunen mener at landskapet bør gis høyere verdi enn middels p.g.a. at det ligger i INON-områder. I tillegg oppfatter kommunen og FK temaet landskap som mangelfullt utredet. Basert på søknad, uttalelser og befarung kan vi ikke se at temaet krever utredning ut over det som foreligger av informasjon.

Der Piksteinelva går over fra å være sakteflytende og meandrerende til å gå i stryk nedover lia, har den gravd seg ned i mektige moreneavsetninger. Kommunen mener at graving i forbindelse med etablering av inntak, øvre deler av rørgate og anleggsvei vil være markante inngrep som kan føre til at terreng og landskap vil kunne endres betydelig. Kommunen foreslår en løsning med tunnel i den øvre delen av traseen. Videre mener de at det bør settes som et vilkår at anleggsvei og rørgate legges i samme trasé, eventuelt at det brukes kabel/vinsj i det øvre bratteste partiet.

I følge Olje- og energidepartementets retningslinjer for små kraftverk må vurderingen av landskapsinngrep sees i sammenheng med tilknyttede interesser som bl.a. biologisk mangfold, friluftsliv og kulturminner.

I følge søknaden utøves det lite friluftsliv i området. Noe rypejakt kan forekomme, men aldri jakt på elg. Elva har ingen kjente fiskeinteresser. Verdien og konsekvens for tema friluftsliv er i miljørapporten satt til liten/ingen. Kommunen mener dette er en for enkel konklusjon og FM påpeker at søknaden gir lite informasjon om friluftsliv. NVE er enig med kommunen og FM i dette. Men, vi har for øvrig ikke mottatt høringsinnspill som skulle tilsi at området blir brukt i stor grad, og vi har derfor ikke tillagt virkninger for friluftsliv særlig vekt.

En gjennomføring av tiltaket vil føre til en reduksjon av INON områder. Da inngrepsfri natur er en begrenset ressurs, tillegges verdien av inngrepsfrie områder noe vekt.

Når det gjelder utforming av inntaket og de øvre delene av rørgatetraseen så er NVE enig med Tromsø kommune i at dette vil kunne bli et betydelig terrenginngrep med negative konsekvenser for landskapsbildet. Terrenget ned mot inntaket er svært sidebratt, elva har gravd seg ned i morenemasser og det er lite areal mellom skråning og elv. Utføring av rørgate må ligge i skjæring langs den bratte siden i Piksteinelva ca. 300 meter før røret kommer ut av kløfta. Mye masser må bort og det vil etter NVEs mening bli vanskelig å få terrenget satt i stand igjen på en bra landskapsmessig måte. En trasébredde på 20 meter vil representere et betydelig sår i terrenget og er etter det NVE erfarer normalt for tilsvarende småkraftprosjekter. Det er likevel mulig å redusere bredden i partier hvor det anses som hensiktsmessig.

NVE mener det er store usikkerheter knyttet til hvordan inngrepene i forbindelse med inntak og rørgate tenkes utført og det må legges vekt på at inngrepene i terrenget reduseres slik at man ikke mister masser nedover i skråningen og ut i elva. Ved en eventuell konsesjon vil NVE sette krav om at det blir gjort en geoteknisk undersøkelse før anleggsfasen. Dette må utføres for å vurdere om det planlagte tiltaket har tilstrekkelig sikkerhet mot skred både i anleggsfasen og i driftsfasen.

Ved en eventuell konsesjon vil det være viktig at det legges vekt på en god landskapsmessig utforming av inntaket og øverste del av rørgatetraseen i detaljplanen. Ettersom innsynet i området er begrenset, anses ulempene som lokale.

Når det gjelder friluftsliv er det ikke registrert særlige interesser knyttet til området, og vi har derfor ikke tillagt dette punktet særlig vekt.

Biologisk mangfold

Flora og fauna

GA vegetasjonsanalyse karakteriserer skogen langs Piksteinelva som triviell med trivielle arter og vegetasjonstyper med et lavt antall arter. I selve elva er det en moderat diversitet på moser og stein og sandige habitater. Rundt og nedenfor inntaksområdet er det moreneavsetninger som til dels huser basekrevende flora av moser og karplanter. De øvre delene av elva er preget av rasmarker ned mot elva.

I Naturbase er det registrert to leveområder for orrfugl, et sør og et nord for tiltaksområdet. Det antas at området ved Piksteinelva også brukes av denne arten. Orrfugl er ikke så vanlig i de ytre områdene av Troms. På grunn av funn i nærliggende områder er det også sannsynlig at det finnes fjellrype i Piksteindalen. Det går et elgtrekk som krysser Piksteindalen under skoggrensa, men det finnes ikke noen gode beiteområder her.

Det er ikke registrert rødlistede arter i nærområdene rundt Piksteinelva, men det vurderes å være et visst potensial for naturlig sjeldne og/eller rødlistede moser i rasmarker og sig i disse områdene. Det innsamlede materialet ga indikasjoner på økologiske forhold som gir et slikt potensiale.

NVE er av den oppfatning at forholdet til flora og fauna ikke vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Fisk og ferskvannsbibliologi

I følge miljørapporten som følger søknaden er det ikke potensial for anadrom fisk i Piksteinelva da denne er for bratt og gode gyteplasser mangler. Det blir vurdert som usannsynlig at det er stedegen fisk i noen del av elva. Andre akvatiske organismer er ikke omtalt i miljørapporten.

En reduksjon i vannføring vil kunne virke negativt på bunndyr og andre vannlevende organismer. Det går lite vann i elva om vinteren og vi vurderer at nær hele elveløpet også kan bunnfryse i kalde vintre per i dag. NVE vurderer derfor den negative virkningen på ferskvannsbiologi og evt. fisk som svært begrenset. NVE mener videre at levetilstandene for elvefaunaen vil kunne opprettholdes ved slipp av tilstrekkelig minstevannføring dersom det gis tillatelse til tiltaket.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens (nml) relevante paragrafer.

Målet er at mangfoldet av naturtyper og økosystemer, samt arter og deres genetiske mangfold, ivaretas på lang sikt innenfor sitt naturlige utbredelsesområde, jf. nml. §§ 4 og 5. NVE vurderer at truede og/eller sårbare arter og vegetasjonstyper bør vektlegges sterkere enn de vanlig forekommende. Vi vurderer også at områder som er kartlagt som verdifulle naturtyper med verdi viktig (B) eller svært viktig (A) bør vektlegges sterkere enn andre naturtyper.

Med hensyn til biologisk mangfold er det ikke funnet arter eller naturtyper av spesiell verdi eller sjeldne arter i eller langs elva, og vegetasjonen i Piksteinelva beskrives som triviell. Kraftverket vil utgjøre eneste tiltak i vassdraget. En utbygging av Piksteinelva kraftverk vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer. Vurderinger av størrelse på minstevannføring vil være aktuelt i forhold til livet i og langs elva. Aktuelle tilpasninger beskrives nærmere i våre merknader til vilkår ved en ev. konsesjon.

GA Vegetasjonsanalyse har på oppdrag fra HydroPool Gruppen AS utarbeidet en rapport som beskriver det biologiske mangfoldet i området. Rapporten baserer seg på eksisterende informasjon innhentet fra blant annet Fylkesmannen i Troms og relevante databaser. I tillegg har Naturforvalteren AS gjennomført egen befarings i september 2007. Søknaden har vært på offentlig høring og området har vært befart. NVE har foretatt søk i naturbase og artskart 13.12.2012. Søket avdekket ingen nye funn. Vi mener med dette at kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, er tilfredsstillende. NVE kan ikke se at utbyggingen har konsekvenser for naturmangfoldet ut over influensområdet. Samlet belastning, jf. nml. § 10 er derfor ikke vurdert som en sentral problemstilling i denne saken. Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at nml. § 9, føre-var-prinsippet, ikke skal tillegges særlig vekt i denne saken.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av dette, i tråd med nml. §§ 11-12.

Samiske kulturminner

Det er registrert 5 automatisk fredete kulturminner i nærheten av inntaksplasseringen. Disse kulturminnene er i følge søknaden en offerstein (Piksteinen), en melkegropp, et ildsted, et kjøttgjemme og en melkeplass. Selve Piksteinen blir av Sametinget ansett for å ha stor verdi, og som sammen med de andre automatisk fredete kulturminnene danner et samisk kulturmiljø av nasjonal verdi i overgangen til høyfjellet. Søker mener at konsekvens for de automatisk fredete kulturminnene er liten til ingen.

Opprinnelig mente Sametinget at tiltaket ville være i direkte konflikt med kulturmiljøet og fremmet en innsigelse med bakgrunn i at inntaksplassering og adkomstveien ville ligge midt inne i kulturmiljøet.

Etter NVEs sluttbefaring har Sametinget funnet at det ikke er grunnlag for å opprettholde innsigelsen med bakgrunn i kulturminneinteressene og har derfor frafalt innsigelsen i brev datert 20.2.2012.

Tromsø kommune finner det mangelfullt at det ikke foreligger en beskrivelse og vurdering av hvilken sammenheng det er mellom de automatisk fredete kulturminnene, og videre hvilken effekt på landskapet det planlagte inntaket vil ha.

Slik som tiltaket er planlagt mener NVE at samiske kulturminner vil kunne bli påvirket. Ut fra de planer som foreligger mener vi det er vanskelig å unngå konflikt med samiske kulturminner som er automatisk fredet, selv om noen tilpasninger kan gjøres i detaljplanleggingen. Etter vår vurdering vil dette kunne begrense mulige negative konsekvenser i stor grad.

NVE legger til grunn for sin vurdering at inntaket, rørtraseen og adkomstveien til inntaket utføres slik at kulturminnene ikke skades. Det bør utvises generell varsomhet med inngrep i verdifulle kulturmiljøer og områder med kulturminner. Vi mener at med de aktsomhetskrav som gis i standard konsesjonsvilkår, vil hensynet til kulturminner etter NVEs syn være ivaretatt.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 5,5, GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil bidra noe til næringsutvikling og lokal aktivitet, hovedsakelig i anleggsfasen.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Piksteinelva.
- Plassering av inntak og øvre deler av rørgatetrasé vil føre til inngrep som vanskelig lar seg gjennomføre på en landskapsmessig god måte.
- Inngrepet vil medføre noe tap av inngrepsfrie områder (INON).
- Samiske kulturminner vil kunne bli påvirket.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 5,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De to siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk.. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Piksteinelva kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Hensynet til reindrift, landskapsinteresser og samiske kulturminner er imidlertid vektlagt.

NVE legger til grunn at det ved en konsesjon vil være aktuelt med vilkår som avbøter/sikrer forholdet til reindriften og samiske kulturminner. NVE anser at terrenginngrep i forbindelse med inntak og øvre del av rørgatetrasé, utgjør de største negative konsekvensene. NVE mener likevel at de ikke er større enn at de kan avbøtes i tilstrekkelig grad ved fastsettelse av vilkår.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Pikstein Kraft (SUS) tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Pikstein kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Pikstein Kraft har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 50 meter jordkabel med 22 kV spenning til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Troms Kraft Nett er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Troms Kraft Nett har som netteier og områdekonsesjonær kommentert linjetilknytningen og påpekt at kapasitet til rådighet for innmating til distribusjonsnettet fra Pikstein kraftverk vil avhenge av andre aktørers planer vedrørende produksjon med innmating til samme nett. Dersom flere enn ett av alle planlagte kraftverk realiseres, vil det være nødvendig med tiltak i eksisterende nett. Det vil da være nødvendig med undersøkelser av nettet der det tas hensyn til all planlagt produksjon i området.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	326
Alminnelig lavvannføring	l/s	22
5-persentil sommer	l/s	65
5-persentil vinter	l/s	15
Største slukeevne	l/s	880
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	270
Minste driftsvannføring	l/s	40

I miljørapporten anses en minste vannføring på 22 l/s om sommeren som tilstrekkelig til å sikre biologiske verdier. Pikstein Kraft foreslår en minste vannføring på 35 l/s i perioden 1.5-30.9 og 15 l/s i perioden 1.10-30.4. De foreslår en høyere minste vannføring på sommeren da de mener at lavvannsføringen synes svært lav.

Fylkesmannen krever en minste vannføring basert på 5-persentilverdiene sommer og vinter dersom NVE gir konsesjon. Slipp av minste vannføring basert på 5-persentilverdiene fører til en betydelig svekkelse av lønnsomheten i prosjektet i følge tiltakshaver og er ikke funnet regningssvarende.

Ved at det legges opp til differensiert slipp av minste vannføring vil dette til en viss grad gjenspeile de naturlige forskjellene i tilsig gjennom året. NVE mener at det vil være positivt for det biologiske livet i og langs elva og til en viss grad for landskapet.

Ut fra disse hensyn mener vi at det må slippes en minste vannføring som gjenspeiler naturlige og sesongmessige lavvannføringsverdier.

Ut fra dette fastsetter NVE en minste vannføring på 65 l/s i tiden 1.5-30.9 og 15 l/s resten av året. Samlet produksjon vil da bli på 4,9 GWh/år. Dette vil i følge søker gi en utbyggingspris på 4,3 kr/kWh, noe vi mener er realiserbart.

Dersom tilsiget er mindre enn minste vannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minste vannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minste vannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minste vannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltene utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	Ca. kote 318. Inntaket skal ligge ca. 5 meter nedstrøms omsøkt plassering (se vedlegg), og skal plasseres i samråd med reinbeitedistriktet.
Kraftstasjon (kote)	Kote 10
Største slukeevne	880 l/s
Minste driftsvannføring	40 l/s
Installert effekt	Ca. 2,1 MW
Vannvei	Helt nedgravd

Spesielle føringer for rørgate	I de øvre delene fra inntak og ca. 300 meter nedover skal traseen gjøres så smal som mulig for å unngå unødige terrenginngrep i moreneryggen. Terrenget skal tilbakeføres etter endt anleggstid. Utbygger må spesielt legge vekt på en god landskapsmessig utforming i I de øvre delene fra inntak og ca. 300 meter nedover.
Vei	Midlertidig vei opp til inntaket skal følge rørgata så langt det er mulig, og skal revegeteres etter endt anleggstid.
Reindrift	Anleggsarbeid skal skje i dialog med reinbeitedistriktet og slik at reindriften får formidlet når de kommer flyttende med rein.
Samiske kulturminner	Inntak, rørtrasé og anleggsvei må så langt som mulig utformes slik at det ikke vil være til skade for automatisk fredete kulturminner.
Annet	Tiltakshaver skal sørge for at geotekniker får vurdert om inntaksområdet og den øvre delen av rørgatetraseen har tilstrekkelig sikkerhet mot skred både i anleggsfasen og driftsfasen. Den geotekniske undersøkelsen skal gjennomføres før anleggsfasen.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer også installert effekt. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder spesielt slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta elsertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet som tilhører fylkeskommunens ansvarsfelt. Ved en eventuell konsesjon ber de om at det stilles krav til utforming av ny stasjonsbygning som tar hensyn til kulturlandskapet og nærliggende SEFRAX-registrerte bygninger med tanke på stasjonens plassering og utforming.

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varslings av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader*Forholdet til plan og bygningsloven*

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til Statens vegvesen

Statens vegvesen gjør oppmerksom på at det må søkes i egen søknad om avkjørsel til kraftverket. Tiltakshaver opplyser at søknaden om utvidet avkjørsel er behandlet av Statens vegvesen – Region nord. Det er forutsatt at utforming og andre forhold vedrørende avkjørselen godkjennes av Statens vegvesen før endelig tillatelse blir gitt. Utforming av avkjørsel vil finne sted før eventuell byggestart av Piksteinelva kraftverk.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Bilde 1: Ny inntaksplassering.

Bilde 2: Ny inntaksplassering sett ovenfra.